

~~XXXXX.com~~  
**QUINA CANYA!**  
**SOBRE  
CANYES  
I PETES!**

PROGRAMA DE PREVENCIÓ DEL CONSUM D'ALCOHOL I CÀNNABIS

## CÀNNABIS: PARLEM-NE A CASA

Amb la col·laboració de:

CAIXA CATALUNYA  
OBRA SOCIAL



**C S B** Consorci Sanitari  
de Barcelona



Agència  
de Salut Pública

D.L.: B-6.241-2010

Tiratge: 2.000 exemplars

Edició: Agència de Salut Pública de Barcelona

L'Obra Social de Caixa Catalunya ha col·laborat amb  
la cessió dels continguts del programa "xkpts.com"

Disseny i producció: GOC *networking*

Impressió: Primer Segona serveis de comunicació  
Barcelona, 2010

# INDEX

- **Què és el cànnabis?**
- **El cànnabis a la nostra societat**
- **Per què els joves consumeixen cànnabis?**
- **L'entorn que en propicia el consum**
- **Persistència del consum i dependència**
- **Conseqüències del consum de cànnabis**
- **Els pares podem fer-hi molt**
- **Què respondre quan ens diu...**
- **Què fer quan ens assabentem que el nostre fill pren cànnabis**
- **On demanar ajuda**
- **Per saber-ne més**

**Continguts: Agència de Salut Pública de Barcelona**

Carles Ariza Cardenal (metge)

Alicia Rodríguez-Martos Dauer (metge-psiquiatra)

Carmen Vecino Santos (metge-psiquiatra)

Anna Guitart García (psicòloga)

# QUÈ ÉS

## EL CÀNNABIS?

### Definició

El cànnabis o cànem és la planta de la qual s'extreuen les substàncies il·legals més consumides, com són la marihuana o fulla de la planta, i l'haixix, que és la resina emmagatzemada en les flors de la planta.

Els efectes del cànnabis en el cervell són originats per un dels seus principis actius: el tetrahidrocannabinol, que també es coneix amb les sigles THC.

### Altres noms

La cigarreta que conté cànnabis, ja sigui marihuana o haixix, és coneguda amb diferents noms: *porro*, *peta*, *canuto*... La resina premsada, l'haixix, s'anomena també *xocolata*, *costo*... La marihuana és coneguda com a *maria*, *herba*, etc..

### Formes de consumir el cànnabis

El cànnabis se sol consumir fumat, en forma de cigarreta i generalment barrejat amb tabac. També es pot ingerir, barrejat amb aliments. Quan es fuma, com que el fum és fàcilment absorbit pels pulmons i arriba ràpid al cervell, els efectes són més immediats.

Poden començar a manifestar-se al cap de 3 o 4 minuts. En el cas de la ingesta de cànnabis els efectes triguen més a aparèixer, però són més sostinguts. Això augmenta el risc de

patir efectes adversos, ja que és més difícil valorar si s'està ingerint més quantitat de la que pot tolerar l'organisme.

## EL CÀNNABIS A LA NOSTRA SOCIETAT

L'any 2004 l'edat mitjana d'inici en el consum de cànnabis entre els joves de 14 a 18 anys a Espanya era de 14,7 anys.

Segons les dades del 2004, a Barcelona han provat algun cop el cànnabis el 14% dels joves de 14 anys, el 42,3% dels joves de 16 anys i el 65,9% dels joves de 18 anys.

Entre els joves de 16 anys, un 24,9% de nois i un 21,5% de noies consumeixen habitualment cànnabis.

Pel que fa als hàbits de consum, segons una enquesta realitzada a les escoles de Barcelona, a inicis de 2005, un 56% dels joves afirmava que se sol fumar cànnabis quan s'està en grup al carrer; un 21% quan s'està de festa a un local públic, un 16% quan s'està amb un amic o amiga de confiança i un 6% quan s'està sol.

# PER QUÈ ELS JOVES CONSUMEIXEN CÀNNABIS?

Són diferents els motius que condueixen els joves al consum de cànnabis, sovint es dona la confluència de diverses causes.

## **Curiositat**

Molts joves s'inicien en el consum de cànnabis per cercar sensacions noves, per experimentar-ne els efectes i saber què se sent. En el seu entorn veuen que altres nois en consumeixen i això desperta la seva curiositat.

## **Pressió dels companys**

Els companys que fumen cànnabis poden exercir pressió sobre els no fumadors per incitar-los al consum. Moltes vegades són els mateixos joves qui es creen la pressió, perquè creuen que no seran acceptats si no fumen. La por a ser marginats pel grup si s'hi neguen i a ser considerats covards són causes que en propicien el consum.

## **Integració en el grup**

Els joves sovint consumeixen cànnabis per sentir-se integrats en el grup d'amics. Fumar porros moltes vegades forma part d'un ritual per compartir. Si molts del grup fumen i ells no, sovint se senten exclosos.

## **Passar-s'ho bé**

Tot i que l'inici del consum pot produir-se per deixar-se portar per l'ambient, la raó principal per continuar consumint-ne acostuma a ser passar-s'ho bé amb els amics.

## **Indicador d'independència**

Fumar cànnabis també és per a molts nois joves una manera de demostrar que són adults i de manifestar la seva emancipació.

## **Fàcil accessibilitat**

En l'actualitat l'ús del cànnabis està molt generalitzat i la seva adquisició està molt a l'abast dels joves. Aquesta facilitat d'adquisició incrementa les possibilitats de consumir-lo.

## **Fugida dels problemes**

Darrera el consum de cànnabis a vegades hi ha una actitud de fugida dels problemes. Els efectes del cànnabis propicien que el que cerquin molts joves sigui sentir-se relaxats i al marge dels maldecaps del dia a dia.

# L'ENTORN QUE EN PROPICIA EL CONSUM

## **Tolerància de l'opinió pública**

El cànnabis ha deixat de ser una substància etiquetada de negativa per convertir-se en droga tolerada per l'opinió pública i en ocasions també valorada com a beneficiosa.

## **Normalització del consum**

Per a molts joves el consum de cànnabis és considerat com una activitat normal. Fumar implica assolir l'estat d'ànim adequat per divertir-se.

A més disposen de referències properes, companys de classe i amics que fumen, que refermen aquesta opinió. En alguns casos ja es dona en la pròpia família, fins i tot amb conreu domèstic de llavors i de plantes. El cànnabis gaudeix del curiós prestigi de droga "ecològica" a diferència del tabac, que també és vegetal i es fuma.

## **Missatges ambigus i contradictoris dels professionals sanitaris**

En els últims anys s'ha parlat molt dels usos terapèutics del cànnabis, això fa que els defensors del seu consum refermin la consideració del cànnabis com una substància que té propietats guaridores i contribueix a una millor qualitat de vida. Si bé és cert que els principis actius del cànnabis tenen propietats terapèutiques, això no nega la seva perillositat i caràcter

tòxic, com és el cas de la majoria dels fàrmacs. Ningú ignora els beneficis de la morfina per al dolor i no per això creurà que és una substància beneficiosa per a la població en general. S'han generalitzat erròniament els seus possibles beneficis terapèutics, aplicables només a casos molt concrets (control de les molèsties en malalts sotmesos a quimioteràpia per càncer, malalties neurodegeneratives com l'esclerosi múltiple...).

## **Consum associat a determinats valors**

El consum de cànnabis s'havia associat al progressisme i a determinats valors, especialment en el marc de moviments contraculturals com els *hippies*. Tot i que hi ha col·lectius que promouen aquests valors progressistes i que defensen el consum de cànnabis i la seva legalització, el cert és que el cànnabis s'ha convertit en un producte més de consum dins un context de globalització impulsat per l'economia de mercat. La majoria dels adolescents consumidors no ho fan per una especial filosofia de vida ni pel seu compromís amb moviments contraculturals, sinó com una forma més del consumisme que impregna el seu temps d'oci, amb tota una indústria submergida al darrera.

# PERSISTÈNCIA DEL CONSUM I DEPENDÈNCIA

## Baixa percepció del risc

La baixa percepció del risc respecte al cànnabis està molt relacionada amb la permissivitat i banalització social del consum.

## Tolerància i dependència

El cànnabis és una droga i, per tant, pot crear dependència. Es considera que un 10% dels usuaris experimentals i prop del 40% dels consumidors diaris de cànnabis poden esdevenir dependents. La probabilitat de desenvolupar aquesta dependència, és directament proporcional a la precocitat de l'inici i la intensitat del consum. La dependència psicològica pot arribar a ser molt important. El consum de cànnabis acaba convertint-se en una conducta "imprescindible" en la vida quotidiana de molts joves consumidors.

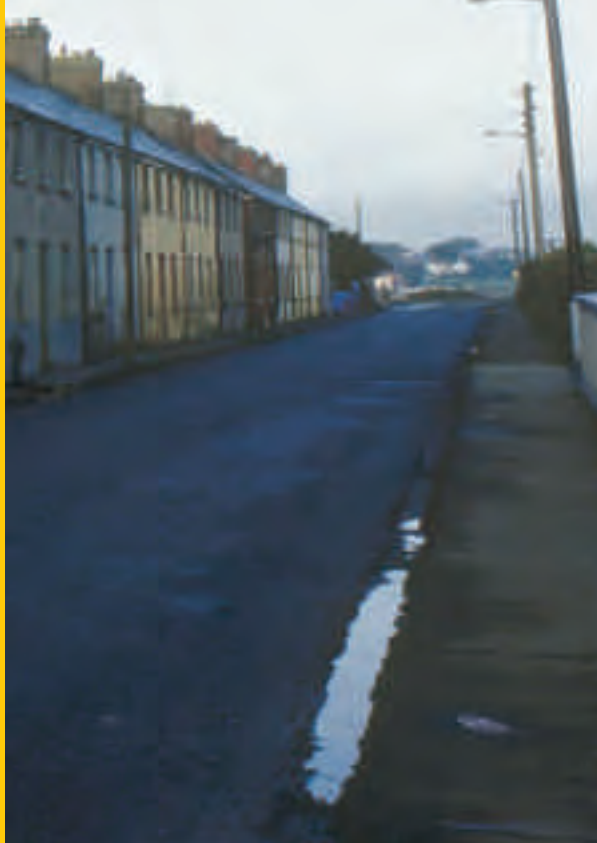
El consum repetit de cànnabis, genera tolerància en l'organisme. Això implica que cada vegada se suportin dosis més elevades i que es pugui necessitar incrementar-ne el consum per obtenir els mateixos efectes. Tanmateix, aquesta tolerància, que es presenta aviat després de les primeres dosis, també desapareix ràpidament, a no ser que persisteixi el consum crònic de quantitats importants de la substància.

La interrupció del consum en consumidors crònics no acostuma a venir acompanyat d'una síndrome d'abstinència o, si apareix, sol ser de baixa intensitat (certa

irritabilitat, fatiga, insomni, ansietat..., amb caràcter transitori), a causa de la lenta eliminació del cànnabis per part de l'organisme, que l'emmagatzema als teixits grassos i el va alliberant lentament.

## El consum d'altres drogues

Una gran majoria dels consumidors de cànnabis, en passar l'adolescència, deixen de consumir o ho fan ocasionalment en la vida adulta. Un de cada deu aproximadament passa a consumir altres drogues il·legals (cocaïna, heroïna, al·lucinògens...).



# CONSEQÜÈNCIES DEL CONSUM DE CÀNNABIS

El consum de cànnabis té efectes adversos a curt i llarg termini que cal conèixer, ja que sovint s'han ignorat i no han tingut ressò en l'opinió pública.

## Quins efectes produeix el cànnabis a curt termini?

El consum de cànnabis provoca sequedat de boca i augment de la gana. També produeix irritació conjuntival (ulls vermells), relaxació o somnolència, desinhibició i hilaritat (riure sense motiu). Produeix un retard de la resposta neuronal i alenteix el pensament. També afecta la coordinació motora.

El consum de cànnabis pot produir problemes de cognició i memòria, que afecten per tant la capacitat d'aprenentatge. Pot provocar una percepció sensorial (visual, auditiva i tàctil) distorsionada i alterar la percepció del pas del temps.

Pot causar marejos, pal·lidesa, taquicàrdia i arítmies, i crisis agudes d'ansietat. Com a substància depressora del sistema nerviós central, el cànnabis pot per si sol afectar la capacitat de conducció i, a més, potencia els efectes negatius de l'alcohol sobre la conducció.

## Com afecta el consum de cànnabis a l'activitat diària?

A causa dels efectes que produeix el consum habitual de cànnabis en l'activitat mental, el rendiment en els estudis pot veure's afectat i pot conduir al fracàs escolar.

Els efectes del consum de cànnabis en la capacitat de concentració, la coordinació motora i els reflexos incideixen negativament en el rendiment esportiu. També afecten el rendiment i la precisió a l'hora de realitzar altres activitats quotidianes.

## Quins són els efectes a llarg termini?

A llarg termini, el consum de cànnabis pot afavorir un cansament, apatia i manca d'estimulació que s'ha anomenat "síndrome amotivacional".

El consum crònic pot afavorir l'aparició de problemes psiquiàtrics diversos (depressió, ansietat i fins i tot quadres psicòtics). Tot i que l'aparició d'esquizofrènia té a veure amb una predisposició prèvia (amb freqüència imprevisible) i no és freqüent, la gravetat d'aquesta malaltia obliga a tenir molt en compte aquesta possibilitat i a desaconsellar especialment l'ús de cànnabis en adolescents amb problemes de personalitat.

Els fumadors crònics tenen tos persistent, dificultat respiratòria, excés de mucositat i més risc de patir refredats i infeccions pulmonars.

El fum del cànnabis conté molts dels agents cancerígens del fum del tabac i en proporció superior. A més, la combustió del porro és més lenta i el fum s'aspira més a fons i es reté més estona en els pulmons que el del tabac. Per tant, el consum crònic de cànnabis

pot afavorir el desenvolupament d'un càncer de pulmó.

El consum de cànnabis debilita el sistema immunològic. S'han fet estudis que demostren que pot danyar les cèl·lules i els teixits del cos que protegeixen de les malalties.

## ELS PARES PODEM FER-HI MOLT

### **Com prevenir**

La comunicació amb els nostres fills és molt important per prevenir que consumeixin cànnabis. És fonamental dialogar de forma sincera amb ells i donar-los el nostre suport. És important crear un clima de confiança i no tallar la possibilitat que s'expressin amb llibertat per tal de detectar aquelles qüestions que més els afecten i preocupen.

Cal saber per què fumen i ajudar-los a descobrir que els mateixos objectius (divertir-se, estar amb els amics, relaxar-se...) poden aconseguir-los sense porros.

També cal informar-los dels efectes adversos del consum de cànnabis perquè en siguin conscients. Amb aques

tes reflexions i informacions, serà més difícil que cedeixin a la pressió dels companys.

### **Com detectar el consum de cànnabis**

La detecció del consum de drogues per part dels pares no ha d'obeir a una actitud policial i de desconfiança, però sí cal mantenir-se en actitud d'observació en un sentit ampli. A banda dels signes físics de consum, com els ulls vermells, l'important són els canvis de conducta dels fills, tot i que els canvis de conducta de l'adolescència no sempre són de fàcil atribució.

Per això, és important no precipitar-se a treure conclusions i intentar establir ponts de diàleg per poder ajudar-los de forma adient. Sempre hem d'intentar que sigui el fill el que ho pugui dir i explicar, en comptes de sotmetre'l a interrogatoris, pors o situacions de control extern.

# QUÈ RESPONDRE

## QUAN ENS DIU...

### Tothom fuma

No tothom fuma, per molt de moda que estigui. Segons dades del 2004, més de dues tercers parts dels joves de 15 anys de Barcelona no havia provat el cànnabis ni el consumia.

Hi ha joves que fumen per integrar-se al grup, perquè creuen que no seran acceptats si no fumen. Cal entendre que no calen porros per a ser "un mateix" i que al grup hi cap la diversitat. Cal saber dir no.

### Els amics en prenen i no passa res

Els efectes del cànnabis poden variar segons la persona i el moment. Encara que hi hagi casos en què no es donin efectes adversos, sempre existeix el risc de patir-los i, a llarg termini, sempre hi ha efectes.

### No enganxa. No és una droga

El cànnabis és una droga i *enganxa*. Un 10% dels consumidors experimentals esdevindrà dependent i el risc és triplica en els usuaris diaris. El més destacat és la dependència psicològica, l'obsessió pel consum, entorn del qual pot acabar girant la vida del subjecte, interferint en les seves activitats i desenvolupament.

El fet que la síndrome d'abstinència sigui menys freqüent i menys severa que en altres drogues, no resta perillositat a la *substància*. A més, pot ser la porta que condueixi al consum d'altres drogues, en trobar-se en escenaris i canals de distribució semblants als d'altres substàncies.

### Si es fuma de tant en tant no passa res

El cànnabis té capacitat addictiva i alguns dels qui el proven (aproximadament 1 de cada 10) s'hi *enganxaran*. La tolerància de l'organisme al cànnabis pot fer que cada cop calgui consumir més quantitat de substància per obtenir els mateixos efectes. Per tant, consumir cànnabis de forma

ocasional pot conduir amb el temps a un consum cada cop més habitual.

### És beneficiós. Té propietats terapèutiques

El ressò que s'ha fet en els mitjans de comunicació sobre les propietats terapèutiques del cànnabis ha creat malentesos i ha dut a creure erròniament que els efectes del cànnabis són beneficiosos. És cert que en casos molt concrets pot emprar-se amb finalitat terapèutica, però sempre sota control mèdic, en forma de preparats farmacèutics.

### Ajuda a passar-s'ho més bé amb els amics

Divertir-se sota els efectes del cànnabis és enganyar-se. No hi ha cap droga que ens faci més simpàtics ni augmenti el nostre sentit de l'humor. Amb el cànnabis es riu de forma mecànica. Si algú té *bon rotllo* amb els amics, el tindrà també sense *col·locar-se*. De fet, hi contactarà millor i de forma més estable.

### Fa sentir bé, relaxa

El cànnabis té efectes relaxants, però cal aprendre a gaudir sense substàncies alienes a l'organisme.

### Ajuda a fugir dels problemes

Consumir cànnabis no ajuda a evadir-se dels problemes, al contrari, en crea més, ja que és una substància addictiva. Els problemes que planteja la vida cal afrontar-los i superar-los, en cas contrari sempre tornen a aparèixer.

Tot plegat, si l'adolescent aprèn a divertir-se, relaxar-se i evadir-se amb els porros, aquests podran convertir-se en un instrument necessari per a moltes situacions de la seva vida, amb el conseqüent risc d'*enganxar-s'hi* i de patir-ne les conseqüències.

# QUÈ FER QUAN ENS ASSABENTEM QUE EL NOSTRE FILL PREN CÀNNABIS

## **Interpretar bé la situació**

És important tenir serenitat per interpretar bé la situació: el consum de cànnabis té un efecte de transgressió i d'experimentació semblant al que tenia el consum de tabac anys enrera.

## **Diàleg**

Tal com s'ha dit anteriorment, l'important és poder dialogar, poder advertir dels riscos i assabentar-se bé de les circumstàncies en què s'ha produït el consum. Si el fill respon bé i es tracta d'un consum aïllat, els pares mateixos poden resoldre la situació.

## **Què dir al jove que consumeix cànnabis, si se'l descobreix o ell ho reconeix**

Cal informar-lo dels efectes adversos del cànnabis i que es tracta d'una substància addictiva.

Cal fer-li veure que, consumint cànnabis, pot situar-se en una posició d'inferioritat de condicions per desenvolupar-se. A la seva edat és quan més necessita un cervell despert i una bona capacitat d'aprenentatge, de comprensió i d'elecció per trobar-se a si mateix i el seu camí a la vida.

Cal evitar la recriminació que pot reafirmar la seva conducta com a forma de rebel·lar-se contra l'autoritat.

## **Què dir al jove que té amics que en consumeixen**

Cal ser respectuós amb els nois que consumeixen cànnabis. Així mateix cal recordar-los que ells han de respectar els qui decideixen no consumir-ne. Cal reforçar en el nostre fill la idea que s'han de respectar les llibertats individuals perquè cadascú pu-

gui ser "ell mateix" dins el grup. No amb tots els amics es comparteixen totes les coses.

## **Quan el fill no vol dialogar**

Quan el fill no vol dialogar i els pares se n'assabenten per altres vies, pot ser útil la mediació d'algun especialista per ajudar a la resolució de la situació. De vegades és el fill mateix qui admet que necessita ajuda.

## **L'especialista**

És el professional que coneix l'existència i característiques de les situacions que viuen els pares i el fill. El seu coneixement de situacions semblants i la seva experiència en la mediació i el consell el capaciten per orientar els pares a trobar el millor camí per ajudar el seu fill.

El Servei d'Orientació sobre Drogues (tel. 93 208 20 39) és un recurs adreçat als pares, professorat i adolescents de Barcelona.



# ON DEMANAR AJUDA

## **Servei d'Orientació sobre Drogues**

Telèfon de contacte: 93 237 87 56  
Assistència matins i tardes, a hores concertades.

## **Departament de Salut (Generalitat de Catalunya)**

### **Línia verda**

Servei d'atenció telefònica. Tel.: 93 412 04 12 Horari d'atenció: de dilluns a divendres de 9 a 21 h.

Els usuaris tenen a la seva disposició una línia telefònica exclusiva atesa per professionals que informen o deriven l'afectat segons el tipus de consulta. Aquest servei pot proporcionar els telèfons i adreces dels diversos Centres d'Atenció als Drogodependents (CAS), repartits per totes les comarques de Catalunya.

## **PER SABER-NE MÉS**

### **Col·legi de farmacèutics**

[Http://www.farmacauticonline.com/medicament/cannabis.html](http://www.farmacauticonline.com/medicament/cannabis.html)

### **Universitat de Barcelona Programa "Agafa el teu punt d'informació"**

[Http://www.ub.es/siae/cannabis/cannacat.html](http://www.ub.es/siae/cannabis/cannacat.html)

### **National Institute on Drug Abuse (NIDA) (en espanyol)**

[Http://www.drugabuse.gov/DrugPages/Marijuana.html](http://www.drugabuse.gov/DrugPages/Marijuana.html)



XKPLS.com  
QUINA CANYA!  
**SOBRE  
CANYES  
I PETES!**

PROGRAMA DE PREVENCIÓN DEL CONSUMO DE ALCOHOL Y CANNABIS

## CANNABIS: HABLEMOS EN CASA

Con la colaboración de:

CAIXA CATALUNYA  
OBRA SOCIAL 

**C S B** Consorci Sanitari  
de Barcelona

 **Agència  
de Salut Pública**

D.L.: B-6.241-2010

Tiraje: 2.000 ejemplares

Edición: Agència de Salut Pública de Barcelona

La Obra Social de Caixa Catalunya ha colaborado con la cesión de los contenidos del programa "xkpts.com"

Diseño y producción: GOC *networking*

Impresión: Primer Segona serveis de comunicació  
Barcelona, 2010

# INDICE

- **¿Qué es el cannabis?**
- **El cannabis en nuestra sociedad**
- **¿Por qué los jóvenes consumen cannabis?**
- **El entorno que propicia el consumo**
- **Persistencia del consumo y dependencia**
- **Consecuencias del consumo de cannabis**
- **Los padres podemos hacer mucho**
- **Qué responder cuando nos dice...**
- **Qué hacer cuando descubrimos que nuestro hijo consume cannabis**
- **Dónde solicitar ayuda**
- **Para saber más**

**Contenidos: Agència de Salut Pública de Barcelona**

Carles Ariza Cardenal (médico)

Alicia Rodríguez-Martos Dauer (médico-psiquiatra)

Carmen Vecino Santos (médico-psiquiatra)

Anna Guitart García (psicóloga)

# ¿QUÉ ES

## EL CANNABIS?

### Definición

El cannabis o cáñamo es la planta de la que se extraen las sustancias ilegales más consumidas, como son la marihuana u hoja de la planta y el hachís, que es la resina almacenada en las flores de la planta.

Los efectos del cannabis en el cerebro son originados por uno de sus principios activos: el tetrahidrocannabinol, que también se conoce por las siglas THC.

### Otros nombres

El cigarrillo que contiene cannabis, ya sea marihuana o hachís, se conoce con diferentes nombres: *porro*, *peta*, *canuto*,... La resina prensada, el "hachís", se denomina también "*chocolate*", "*costo*",... La marihuana se conoce como "*maría*", "*hierba*", etc.

### Formas de consumir el cannabis

El cannabis se suele consumir fumado, en forma de cigarrillo y generalmente mezclado con tabaco. También se puede ingerir mezclado con alimentos. Cuando el consumo es fumado, como el humo es fácilmente absorbido por los pulmones y llega rápido al cerebro, los efectos son más inmediatos. Pueden empezar a manifestarse al cabo de 3 o 4 minutos. En el caso del cannabis ingerido, los efectos tardan más en aparecer, pero son más sostenidos. Esto aumenta el

riesgo de sufrir efectos adversos, ya que es más difícil valorar si se está ingiriendo más cantidad de la que puede tolerar el organismo.

## EL CANNABIS EN NUESTRA SOCIEDAD

La edad media de inicio en el consumo de cannabis en estudiantes de 14-18 años en España era de 14,7 años en el año 2004.

Según los datos de 2004, en Barcelona han probado alguna vez el cannabis el 14% de los jóvenes de 14 años, el 42,3% de los jóvenes de 16 años y el 65,9% de los jóvenes de 18 años.

Entre los jóvenes de 16 años, un 24,9% de chicos y un 21,5% de chicas consumen cannabis habitualmente.

Respecto al contexto de consumo, según una encuesta realizada en las escuelas de Barcelona a principios de 2005, un 56% de los jóvenes afirmaba que se suele fumar cannabis cuando se está en grupo en la calle; un 21% cuando se está de fiesta en un local público, un 16% cuando se está con un amigo o amiga de confianza y un 6% cuando se está solo.

# ¿POR QUÉ LOS JÓVENES CONSUMEN CANNABIS?

Son diferentes los motivos que conducen a los jóvenes al consumo de cannabis, a menudo se da la confluencia de varias causas.

## **Curiosidad**

Muchos jóvenes se inician en el consumo de cannabis para buscar sensaciones nuevas, para experimentar sus efectos y saber qué se siente. En su entorno ven que otros chicos consumen y esto despierta su curiosidad.

## **Presión de los compañeros**

Los compañeros que fuman cannabis pueden ejercer presión sobre los no fumadores para incitarlos al consumo. Muchas veces son los propios jóvenes los que se crean la presión, porque creen que no serán aceptados si no fuman. El miedo a ser marginados del grupo si se niegan y a ser considerados cobardes son causas que propician el consumo.

## **Integración en el grupo**

Los jóvenes a menudo consumen cannabis para sentirse integrados en el grupo de amigos. Fumar porros muchas veces forma parte de un ritual para compartir. Si muchos del

grupo fuman y ellos no, pueden sentirse excluidos.

## **Pasárselo bien**

Aunque el inicio del consumo puede producirse al dejarse llevar por el ambiente, la razón principal para continuar consumiendo suele ser pasárselo bien con los amigos.

## **Indicador de independencia**

Fumar cannabis también es para muchos chicos jóvenes una manera de demostrar que son adultos y de manifestar su emancipación.

## **Fácil accesibilidad**

En la actualidad el uso del cannabis está muy generalizado y su adquisición está muy al alcance de los jóvenes. Esta facilidad de adquisición incrementa las posibilidades de consumirlo.

## **Huida de los problemas**

Detrás del consumo de cannabis a veces hay una actitud de huida de los problemas. Los efectos del cannabis propician que lo que busquen muchos jóvenes sea sentirse relajados y al margen de las preocupaciones del día a día.

# EL ENTORNO QUE PROPICIA EL CONSUMO

## **Tolerancia de la opinión pública**

El cannabis ha dejado de ser una sustancia etiquetada de negativa para convertirse en droga tolerada por la opinión pública y en ocasiones también valorada como beneficiosa.

## **Normalización del consumo**

Muchos jóvenes consideran el consumo de cannabis una actividad normal. Fumar implica conseguir el estado de ánimo adecuado para divertirse.

Además, disponen de referencias cercanas, compañeros de clase y amigos que fuman, que reafirman esta opinión. En algunos casos ya se da en la propia familia, incluso con cultivo doméstico de semillas y de plantas. El cannabis goza del curioso prestigio de droga "ecológica", a diferencia del tabaco, que también es vegetal y se fuma.

## **Mensajes ambiguos y contradictorios de los profesionales sanitarios**

En los últimos años se ha hablado mucho de los usos terapéuticos del cannabis, lo cual provoca que los defensores de su consumo reafirmen la consideración del cannabis como una sustancia que tiene propiedades sanadoras y contribuye a una mejor calidad de vida. A pesar de que es cierto

que los principios activos del cannabis tienen propiedades terapéuticas, esto no niega su peligrosidad y carácter tóxico, como es el caso de la mayoría de los fármacos. Nadie ignora los beneficios de la morfina para el dolor y no por esto creará que es una sustancia beneficiosa para la población en general. Se han generalizado erróneamente sus posibles beneficios terapéuticos, aplicables sólo a casos muy concretos (control de las molestias en enfermos sometidos a quimioterapia por cáncer, enfermedades neurodegenerativas como la esclerosis múltiple,...)

## **Consumo asociado a determinados valores**

El consumo de cannabis se había asociado al progresismo y a determinados valores, especialmente en el marco de movimientos contraculturales como los *hippies*. Aunque hay colectivos que promueven estos valores progresistas y que defienden el consumo de cannabis y su legalización, lo cierto es que el cannabis se ha convertido en un producto más de consumo dentro de un contexto de globalización impulsado por la economía de mercado. La mayoría de los adolescentes consumidores no lo hacen por una especial filosofía de vida ni por su compromiso con movimientos contraculturales, sino como una forma más del consumismo que impregna su tiempo libre, con toda una industria sumergida detrás.

# PERSISTENCIA DEL CONSUMO Y DEPENDENCIA

## Baja percepción del riesgo

La baja percepción del riesgo respecto al cannabis está muy relacionada con la permisividad y banalización social del consumo.

## Tolerancia y dependencia

El cannabis es una droga y, por tanto, puede crear dependencia. Se considera que un 10% de los usuarios experimentales y alrededor del 40% de los consumidores diarios de cannabis pueden hacerse dependientes. La probabilidad de desarrollar esta dependencia es directamente proporcional a la precocidad del inicio y la intensidad del consumo. La dependencia psicológica puede llegar a ser muy importante. El consumo de cannabis acaba convirtiéndose en una conducta "imprescindible" en la vida cotidiana de muchos jóvenes consumidores.

El consumo repetido de cannabis genera tolerancia en el organismo. Esto implica que cada vez se soporten dosis más elevadas y que se pueda necesitar incrementar el consumo para obtener los mismos efectos. Asimismo, esta tolerancia, que se presenta pronto después de las primeras dosis, también desaparece rápidamente, a no ser que se persista en el consumo crónico de cantidades importantes de la sustancia.

La interrupción del consumo en consumidores crónicos no suele acompañarse de un síndrome de

abstinencia o, si aparece, acostumbra a ser de baja intensidad (cierta irritabilidad, fatiga, insomnio, ansiedad,... de carácter transitorio), debido a la lenta eliminación del cannabis por parte del organismo, que lo almacena en los tejidos grasos y lo va expulsando lentamente.

## El consumo de otras drogas

Una gran mayoría de los consumidores de cannabis dejan de consumir al pasar la adolescencia o lo hacen ocasionalmente en la vida adulta. Uno de cada diez aproximadamente pasa a consumir otras drogas ilegales (cocaína, heroína, alucinógenos,...).



# CONSECUENCIAS DEL CONSUMO DE CANNABIS

El consumo de cannabis tiene efectos adversos a corto y largo plazo que hay que conocer, ya que generalmente se han ignorado y no han tenido difusión en la opinión pública.

## ¿Qué efectos produce el cannabis a corto plazo?

El consumo de cannabis provoca sequedad de boca y aumento del apetito. También produce irritación conjuntival (ojos rojos), relajación o somnolencia, desinhibición e hilaridad (reír sin motivo). Produce un retraso de la respuesta neuronal y enlentece el pensamiento. También afecta a la coordinación motora.

El consumo de cannabis puede producir problemas de cognición y memoria, que afectan, por tanto, a la capacidad de aprendizaje. Puede provocar una percepción sensorial (visual, auditiva y táctil) distorsionada y alterar la percepción del paso del tiempo.

Puede causar mareos, palidez, taquicardia y arritmias, así como crisis agudas de ansiedad. Como sustancia depresora del sistema nervioso central, el cannabis puede por sí solo afectar a la capacidad de conducción y, además, potencia los efectos negativos del alcohol sobre la conducción.

## Cómo afecta el consumo de cannabis a la actividad diaria

A causa de los efectos que produce el

consumo habitual de cannabis en la actividad mental, el rendimiento en los estudios puede verse afectado y puede conducir al fracaso escolar.

Los efectos del consumo de cannabis en la capacidad de concentración, la coordinación motora y los reflejos inciden negativamente en el rendimiento deportivo. También afectan al rendimiento y la precisión a la hora de realizar otras actividades cotidianas.

## Cuáles son los efectos a largo plazo

A largo plazo, el consumo de cannabis puede favorecer un cansancio, apatía y falta de estimulación que se ha denominado "síndrome amotivacional".

El consumo crónico puede favorecer la aparición de problemas psiquiátricos diversos (depresión, ansiedad e incluso cuadros psicóticos). Aunque la aparición de esquizofrenia tiene que ver con una predisposición previa (con frecuencia imprevisible) y no es frecuente, la gravedad de esta enfermedad obliga a tener muy en cuenta esta posibilidad y a desaconsejar especialmente el uso de cannabis en adolescentes con problemas de personalidad.

Los fumadores crónicos tienen tos persistente, dificultad respiratoria, exceso de mucosidad y más riesgo de sufrir resfriados e infecciones pulmonares.

El humo del cannabis contiene mu-

chos de los mismos cancerígenos que el humo del tabaco y en cantidad superior. Además, la combustión del porro es más lenta y el humo se aspira más a fondo, por lo que se retiene más en los pulmones que el tabaco. Por tanto, el consumo crónico de cannabis puede favorecer el desarrollo de un cáncer de pulmón.

El consumo de cannabis debilita el sistema inmunológico. Se han realizado estudios que demuestran que puede dañar las células y los tejidos del cuerpo que protegen de las enfermedades.

## LOS PADRES PODEMOS HACER MUCHO

### **Cómo prevenir**

La comunicación con nuestros hijos es muy importante para prevenir que consuman cannabis. Es fundamental dialogar de forma sincera con ellos y darles nuestro apoyo. Es importante crear un clima de confianza y no cortar la posibilidad de que se expresen abiertamente para detectar aquellas cuestiones que más les afecten y preocupen.

Conviene saber por qué fuman y ayudarlos a descubrir que los mismos objetivos (divertirse, estar con los amigos, relajarse,...) pueden conseguirlos sin porros.

También hay que informarles de los efectos adversos del consumo de cannabis para que sean conscientes. Con estas reflexiones e informaciones, será más difícil que cedan a la presión de los compañeros.

### **Cómo detectar el consumo de cannabis**

La detección del consumo de drogas por parte de los padres no tiene que obedecer a una actitud policial y de desconfianza, pero sí hay que mantenerse en actitud de observación en un sentido amplio. Aparte de los signos físicos de consumo, como los ojos rojos, lo importante son los cambios de conducta de los hijos, aunque los cambios de conducta de la adolescencia no siempre son de fácil atribución. Por este motivo es importante no precipitarse a la hora de sacar conclusiones e intentar establecer puentes de diálogo para poder ayudarlos de la forma más adecuada. Siempre tenemos que intentar que sea el hijo el que lo pueda decir y explicar, en lugar de someterlo a interrogatorios, miedos o situaciones de control externo.

# QUÉ RESPONDER

## CUANDO NOS DICE...

### Todo el mundo fuma

No todo el mundo fuma, por muy de “moda” que esté. Según datos del año 2004, a los 15 años, más de la mitad de los jóvenes de Barcelona no había probado el cannabis ni lo consumía. Hay jóvenes que fuman para integrarse en el grupo, porque creen que no serán aceptados si no fuman. Hay que tener claro que no hacen falta porros para ser “uno mismo” y que en el grupo cabe la diversidad. Hay que saber decir “no”.

### Los amigos consumen y no pasa nada

Los efectos del cannabis pueden variar según la persona y el momento. Aunque haya casos en que no se dan efectos adversos, siempre existe el riesgo de padecerlos y, a largo plazo, siempre hay efectos.

### No engancha. No es una droga

El cannabis es una droga y *engancha*. Un 10% de los consumidores experimentales se quedarán enganchados y el riesgo se triplica en los usuarios diarios. El más destacado es la dependencia psicológica, la obsesión por el consumo, en torno al cual puede acabar girando la vida del sujeto, interfiriendo en sus actividades y desarrollo. El hecho de que el síndrome de abstinencia sea menos frecuente y severo que en otras drogas, no resta peligrosidad a la *sustancia*. Además, puede ser la puerta que conduce al consumo de otras drogas, por encontrarse en escenarios y canales de distribución parecidos a los de otras sustancias.

### Si se fuma de vez en cuando no pasa nada

El cannabis tiene capacidad adictiva y algunos de los que lo prueban (aproximadamente 1 de cada 10) se *engancharán*. La tolerancia del organismo al cannabis puede hacer que cada vez se necesite consumir más cantidad de sustancia para ob-

tener los mismos efectos. Por tanto, consumir cannabis de forma ocasional puede conducirnos con el tiempo a un consumo cada vez más habitual.

### Es beneficioso. Tiene propiedades terapéuticas

El eco que se ha hecho en los medios de comunicación sobre las propiedades terapéuticas del cannabis ha creado malentendidos y ha conducido a creer erróneamente que los efectos del cannabis son beneficiosos. Es cierto que en casos muy concretos puede utilizarse con finalidad terapéutica, pero siempre bajo control médico, en forma de preparados farmacéuticos.

### Ayuda a pasarlo mejor con los amigos

Divertirse bajo los efectos del cannabis es engañarse. No hay droga que nos haga más simpáticos ni aumente nuestro sentido del humor. Con el cannabis se ríe de forma mecánica. Si uno tiene *buen rollo* con los amigos, lo tendrá también sin *colocarse*. De hecho, conectará mejor con ellos y de forma más estable.

### Hace sentir bien, relaja

El cannabis tiene efectos relajantes, pero hay que aprender a disfrutar sin sustancias ajenas al organismo.

### Ayuda a huir de los problemas

Consumir cannabis no ayuda a evadirse de los problemas, al contrario, nos crea más, ya que es una sustancia adictiva. Los problemas que plantea la vida hay que afrontarlos y superarlos, en caso contrario siempre vuelven a aparecer.

En definitiva, si el adolescente aprende a divertirse, relajarse y evadirse con los porros, estos podrán convertirse en un instrumento necesario para muchas situaciones de su vida, con el *consiguiente* riesgo de *engancharse* y sufrir las consecuencias.

# QUÉ HACER CUANDO DESCUBRIMOS QUE NUESTRO HIJO CONSUME CANNABIS

## **Interpretar bien la situación**

Es importante tener serenidad para interpretar bien la situación: el consumo de cannabis tiene un efecto de transgresión y de experimentación parecido al que tenía el consumo de tabaco años atrás.

## **Diálogo**

Como se ha dicho anteriormente, lo importante es poder dialogar, poder advertir de los riesgos y cerciorarse de las circunstancias en las que se ha producido el consumo. Si nuestro hijo responde bien y se trata de un consumo aislado, los propios padres podemos resolver la situación.

## **Qué decir al joven que consume cannabis si se le descubre o lo reconoce**

Hay que informarle de los efectos adversos del cannabis y de que se trata de una sustancia adictiva.

Hay que hacerle ver que, consumiendo cannabis, puede entrar en una situación de inferioridad de condiciones para desarrollarse. A su edad es cuando más necesita un cerebro despierto y una buena capacidad de aprendizaje, de comprensión y de elección para encontrarse a sí mismo y su camino en la vida.

Hay que evitar la recriminación que pueda reafirmar su conducta como forma de rebelarse contra la autoridad.

## **Qué decir al joven que tiene amigos que consumen cannabis**

Hay que ser respetuoso con los chicos que consumen cannabis. Asimismo hay que recordarles que ellos tienen que respetar a los que deciden no consumir. Tenemos que afianzar en nuestro hijo la idea de que hay que respetar las libertades individuales para

que cada cual pueda ser "él mismo" dentro del grupo. No con todos los amigos se comparten todas las cosas.

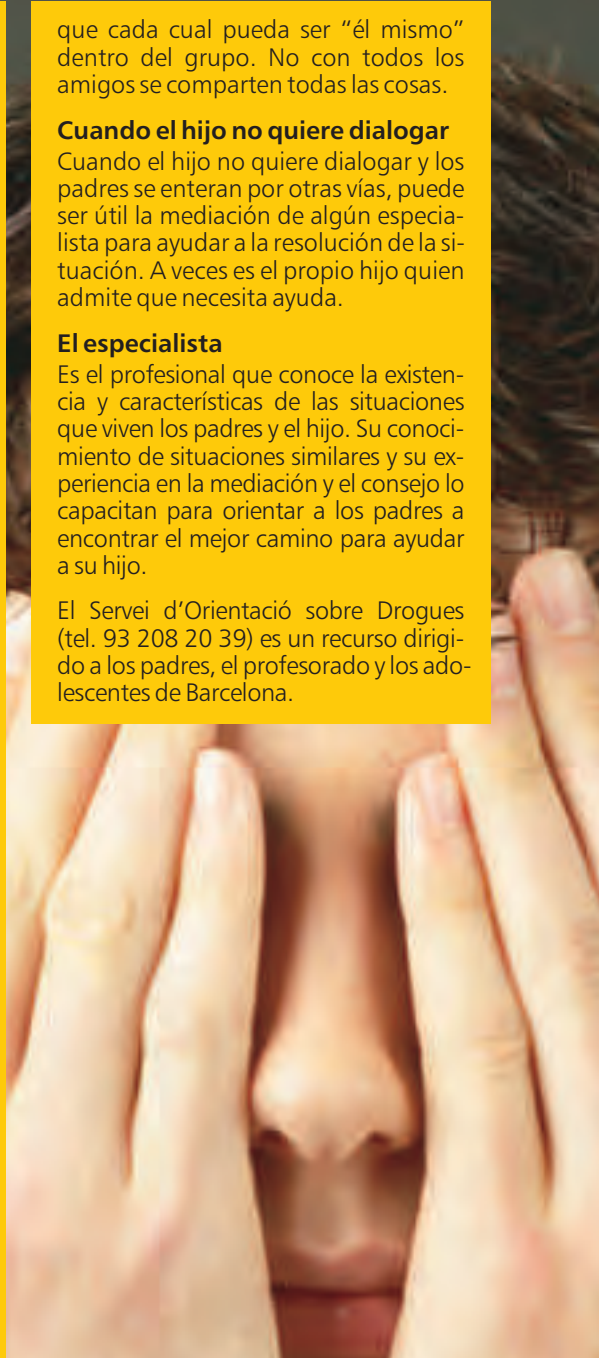
## **Cuando el hijo no quiere dialogar**

Cuando el hijo no quiere dialogar y los padres se enteran por otras vías, puede ser útil la mediación de algún especialista para ayudar a la resolución de la situación. A veces es el propio hijo quien admite que necesita ayuda.

## **El especialista**

Es el profesional que conoce la existencia y características de las situaciones que viven los padres y el hijo. Su conocimiento de situaciones similares y su experiencia en la mediación y el consejo lo capacitan para orientar a los padres a encontrar el mejor camino para ayudar a su hijo.

El Servei d'Orientació sobre Drogues (tel. 93 208 20 39) es un recurso dirigido a los padres, el profesorado y los adolescentes de Barcelona.



# DÓNDE SOLICITAR AYUDA

## **Servei d'Orientació sobre Drogues**

Teléfono de contacto: 93 237 87 56  
Asistencia mañanas y tardes, a  
horas concertadas.

## **Departament de Salut (Generalitat de Catalunya)**

### **Línia verda**

Servicio de atención telefónica. Tel.:  
93 412 04 12 Horario de atención:  
de lunes a viernes de 9 a 21 h

Los usuarios tienen a su disposición  
una línea telefónica exclusiva  
atendida por profesionales que  
informan o derivan al afectado  
según el tipo de consulta. Este  
servicio puede proporcionar los  
teléfonos y direcciones de los  
diversos Centros de Atención a los  
Drogodependientes (CAS),  
repartidos por todas las comarcas  
de Cataluña.

## **PARA SABER MÁS**

### **Col·legi de farmacèutics**

[http://www.farmaceuticonline.com/m  
edicament/cannabis.html](http://www.farmaceuticonline.com/medicament/cannabis.html)

### **Universitat de Barcelona Programa "Agafa el teu punt d'informació"**

[http://www.ub.es/siae/cannabis/canna  
cat.html](http://www.ub.es/siae/cannabis/canna<br/>cat.html)

### **National Institute on Drug Abuse (NIDA) (en español)**

[Http://www.drugabuse.gov/DrugPage  
s/Marijuana.html](Http://www.drugabuse.gov/DrugPage<br/>s/Marijuana.html)

